

ROYALTY-FREE STOCK PHOTO

GRAMMAR!

DOWNLOAD PREVIEW

דקדוקים/Grammars

- **דקדוק** הינו אוסף של **משתנים דקדוקיים**, **אותיות טרמינליות** ו**כללי שכתוב** המשמשים להגדרת שפה פורמלית.

דקדוק מוגדר על ידי הרביעייה $G = (V, \Sigma, R, S)$ כאשר:

- V - קבוצת **משתנים דקדוקיים**.
- Σ - קבוצת **אותיות סופיות** (טרמינליות).
- קבוצה זו מהווה את האלפבית של השפה הנוצרת.
- R - קבוצת **כללי שכתוב** (כללי גזירה).
- S - סימן ההתחלה.

- **שכתוב** (rewrite) הוא כתיבה של משהו במקום משהו אחר. למשל, בכל פעם שיופיע הכלל שכתוב $A \rightarrow a$ תופיע במקום A האות a . במקרה זה נקרא A **משתנה דקדוקי**. התו a נקרא **אות סופית** / **טרמינלית** (אי-אפשר לבצע שכתוב נוסף על a).

Grammars/דקדוקים

$S \rightarrow A\mathbf{ba}$ (3)

$\downarrow$
 S (6)

$\downarrow$
 $A\mathbf{ab}ba$ (2)

$\downarrow$
 S (6)

$\downarrow$
 $A\mathbf{aa}abba$ (1)

$\downarrow$
 S (6)

$\downarrow$
 $\epsilon\mathbf{aa}abba$ (5)

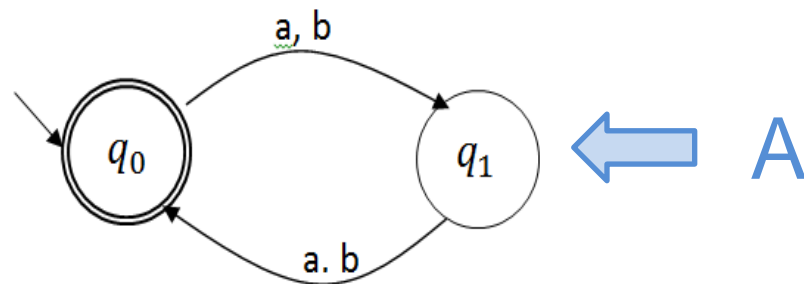
$w = \mathbf{aaabba} \in L(G)$

$\downarrow$
 $\mathbf{w} \in L(A)$

$G = (\{ S, A \}, \{ a, b, \epsilon \}, R, S)$

1. $S \rightarrow \underline{Aaa}$
2. $S \rightarrow \underline{Aab}$
3. $S \rightarrow Aba$
4. $S \rightarrow Abb.$
5. $S \rightarrow \epsilon$
6. $A \rightarrow S$

R

דקדוקים/Grammars

- בהינתן מילה w , ניתן לבדוק האם היא שייכת לשפה $L(G)$ שהדקדוק G מגדיר, ע"י בבניית עץ גזירה.
כלומר להתחיל מהמשתנה דקדוקי S ולהפעיל חוקי גזירה R .

דוגמה 2 : עבור דקדוק G $G = (\{ S, A \}, \{ a, b, \varepsilon \}, R, S)$

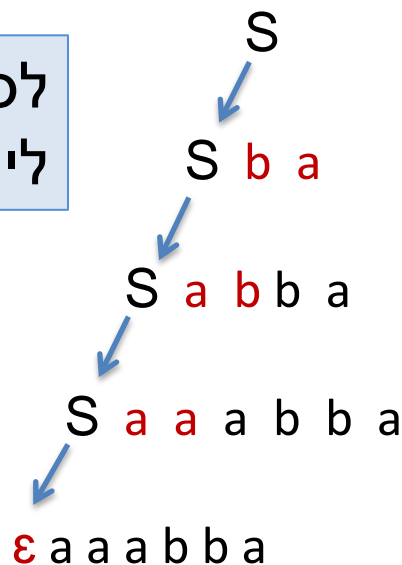
חוקי גזירה R $S \rightarrow Saa \mid Sab \mid Sba \mid Sbb \mid \varepsilon$

$$L(G) = \{ w \mid |w| \% 2 = 0 \}$$

ומילה $w = aaabba$

נקבל עץ גזירה הבאה :

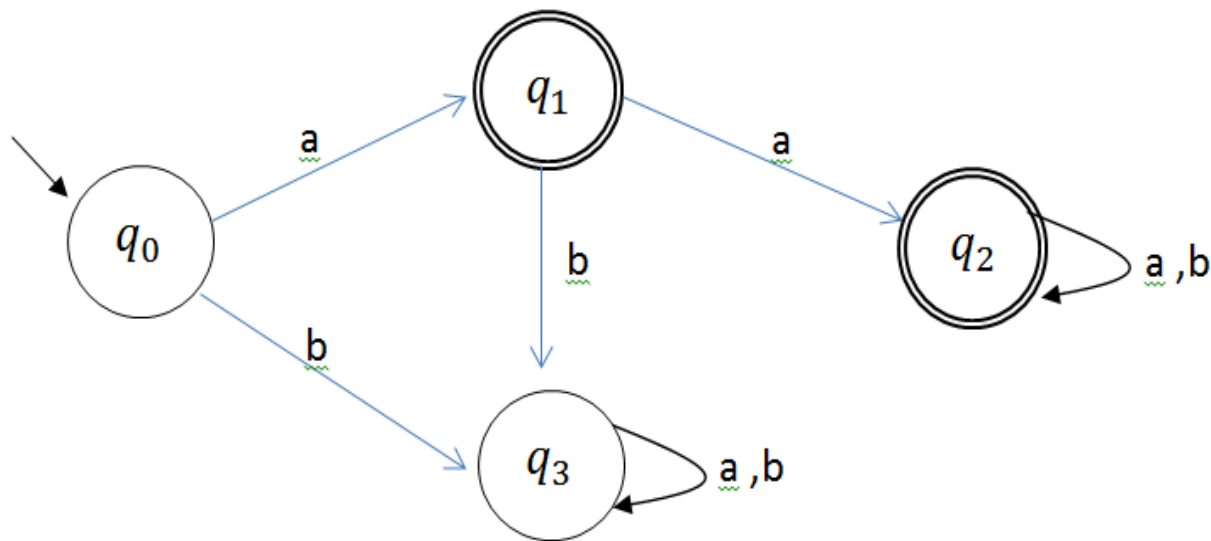
לכל שפה רגולרית L קיים דקדוק
ליניארי (ימני וגם שמאלי) כך ש $L(G) = L$

דקדוקים/Grammars

שאלה 1

נתון אוטומט סופי דטרמיניסטי A :

א. מהי השפה L המתקבלת עיי' האוטומט A ? (לתת הגדרה פורמלית)

ב. בנה דקדוק של השפה אותה מקבל האוטומט $G(L)$.

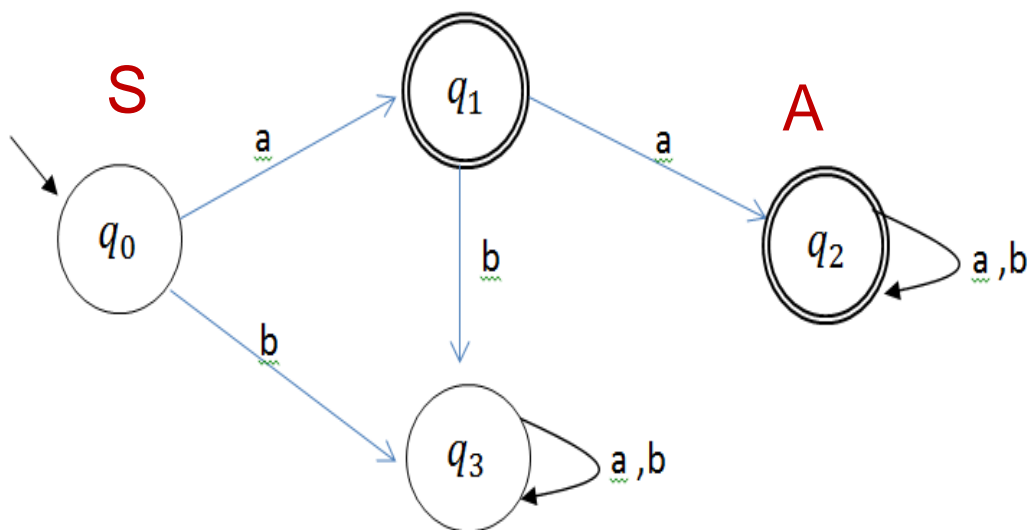
ג. בנה עץ גזירה עבור מילה $w = aababa$

Grammars/דקדוקים

.א

$$L(A) = \{ w \mid w = a, |w| = 1 \} \cup \{ w = aax, x \in \Sigma^* \}$$

.ב

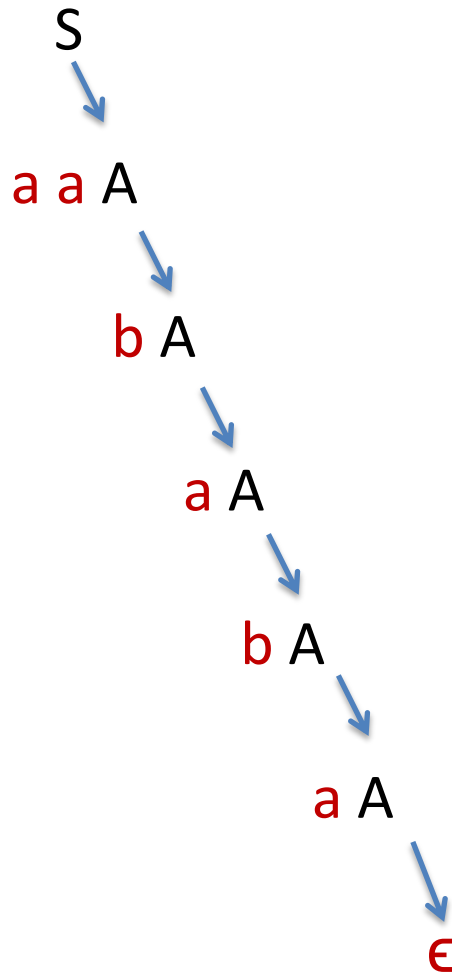
$S \rightarrow a \mid aaA$

$A \rightarrow Aa \mid bA \mid \varepsilon$

Grammars/דקדוקים

$w = aababa$

.ג

$S \rightarrow a \mid aaA$

$A \rightarrow Aa \mid bA \mid \epsilon$

דקדוקים/Grammars

שאלה 2

נתונה שפה L מעל ה- $\{a, b\}$:

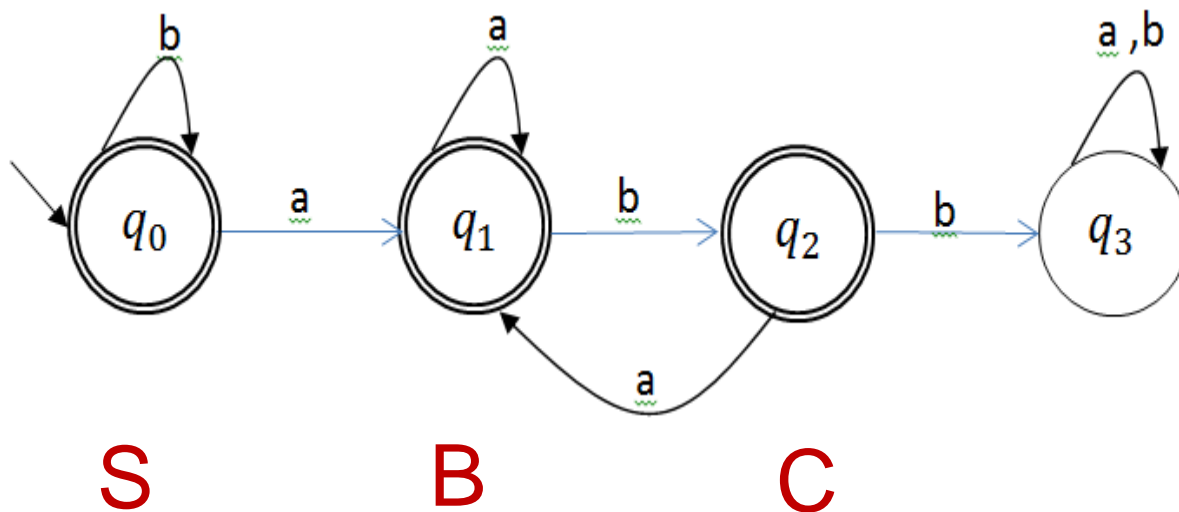
$$L = \{ w \mid \#abb(w) = 0, w \in \Sigma^* \}$$

בנה G דקדוק עבור השפה L

Grammars/דקדוקים

שאלה 2

$$S \rightarrow aB \mid bS \mid \varepsilon$$

$$B \rightarrow aB \mid bC \mid \varepsilon$$

$$C \rightarrow aB \mid \varepsilon$$

דקדוקים/Grammars

שאלה 3

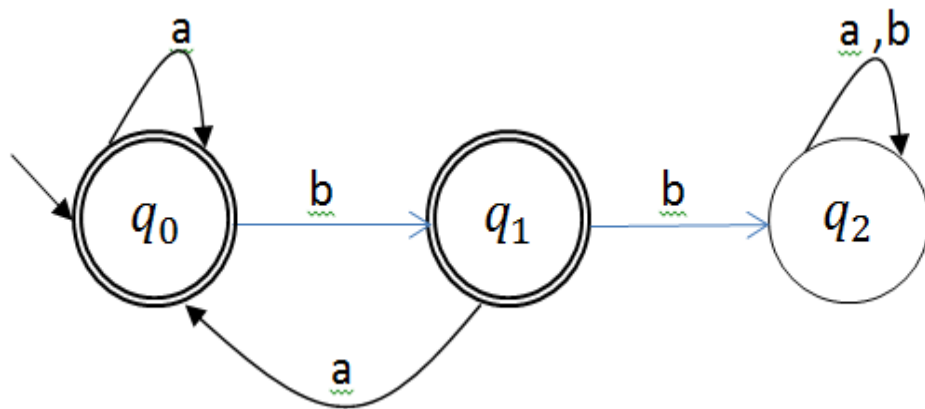
נתונה שפה L מעל ה- $\{a, b\}$:

$$L = \{ w \mid \#bb(w) = 0, w \in \Sigma^* \}$$

א. בנה דקדוק **רקורסיבי** ימני עבור השפה L

ב. בנה עץ גזירה עבור מילה **$w = aaaba$**

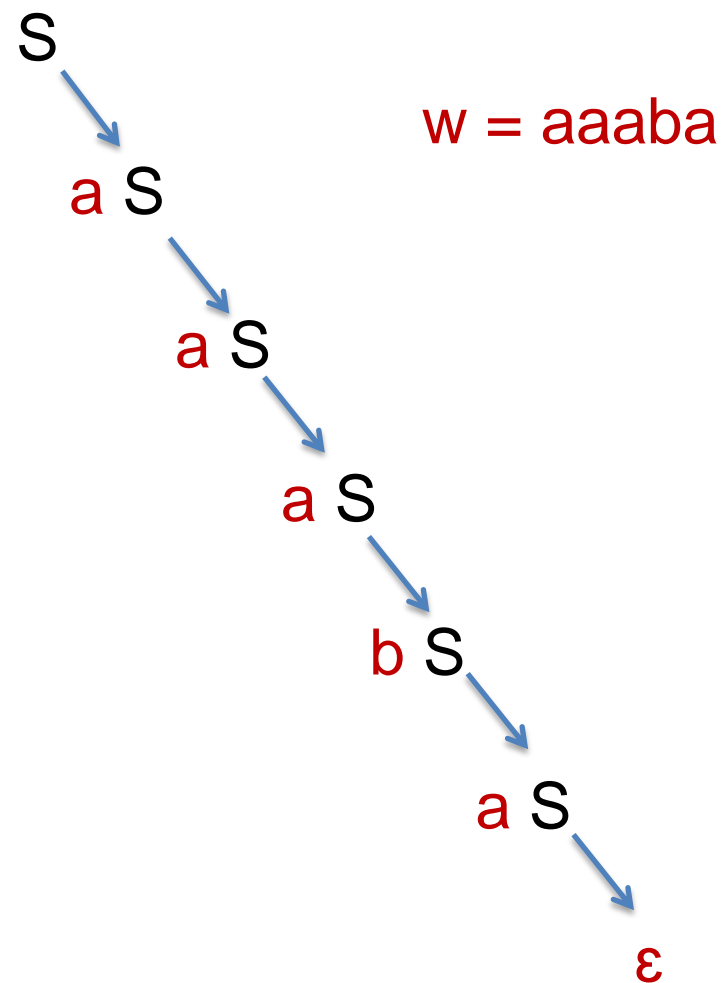
Grammars/דקדוקים

S

$S \rightarrow aS \mid baS \mid a \mid b \mid \varepsilon$

שאלה 3

דקדוקים/Grammars

שאלה 4

נתונה שפה L מעל ה- $\{a, b, c\}$:

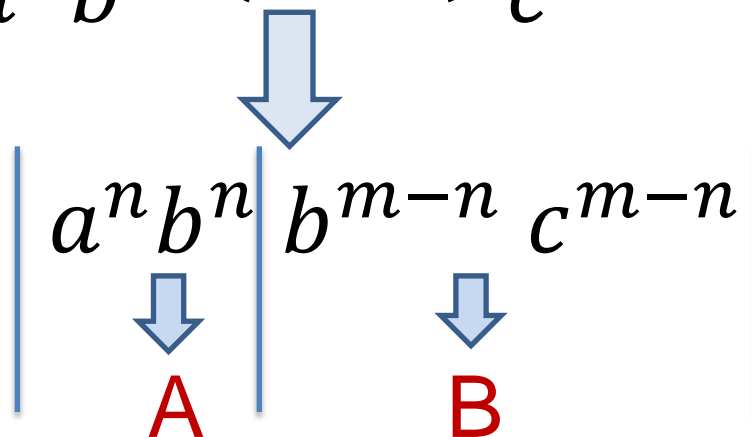
$$L = \{ a^n b^m c^{m-n} \mid n, m > 0, m \geq n \}$$

בנה דקדוק עבור השפה L

Grammars/דקדוקים

שאלה 4

$$a^n b^m c^{m-n} = a^n b^{\color{red}{n} + (m - \color{red}{n})} c^{m-n}$$

$$S \rightarrow AB$$

$$A \rightarrow aAb \mid ab$$

$$B \rightarrow bBc \mid \varepsilon$$

דקדוקים/Grammars

שאלה 5

בנה דקדוק עבור השפות הבאות מעל א"ב $\{0,1\}$:

$$L_1 = \{ w \mid \#1(w) \geq 2 \}$$

$$L_2 = \{ w \mid \#1(w) \leq 2 \}$$

$$L_3 = \{ w \mid \#1(w) = 2 \}$$

Grammars/דקדוקים

שאלה 5

$$L_1 = \{ w \mid \#1(w) \geq 2 \}$$

$$S \rightarrow A1A1A$$

$$A \rightarrow 0A \mid 1A \mid \varepsilon$$

Grammars/דקדוקים

שאלה 5

$$L_2 = \{ w \mid \#1(w) \leq 2 \}$$

$$S \rightarrow ABABA$$

$$A \rightarrow 0A \mid \varepsilon$$

$$B \rightarrow 1 \mid \varepsilon$$

Grammars/דקדוקים

שאלה 5

$$L_3 = \{ w \mid \#1(w) = 2 \}$$

$$S \rightarrow A1A1A$$

$$A \rightarrow 0A \mid \varepsilon$$

דקדוקים/Grammars

שאלה 6

נתונה שפה L המוגדרת ע"י ביטוי רגולרי הבאה:

$$((a + b)(a + b))^*$$

בנה דקדוק **רקורסיבי** עבור השפה L

$$((a + b)(a + b))^*$$

$$S \rightarrow aSa \mid bSb \mid aSb \mid bSa \mid \varepsilon$$

נתונה שפה L מעל ה- $\{a, b\}$:

$$L = \{ a^n b^m \mid n, m \geq 1, n \neq m \}$$

א. האם שפה L רגולרית? (הוכח או הפרך)

ב. בנה דקדוק רקורסיבי עבור השפה L .

דקדוקים/Grammars

שאלה 7א

1. $w = xyz$

2. $|xy| \leq p, p \geq 1$

3. $|y| > 0, y \neq \varepsilon$

4. $\forall i \geq 0, xy^i z \in L$

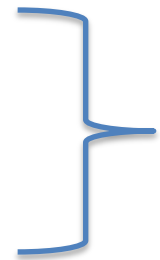
$$L = \{ a^n b^m \mid n, m \geq 1, n \neq m \}$$

$$\exists p \geq 1, w = a^p a b^p, |w| \geq p, w \in L$$

$$x = \varepsilon$$

$$y = a^p a, p \geq 1$$

$$z = b^p$$

$$w = \varepsilon a^p a b^p$$

$$i = 0 \Rightarrow w = x y^0 z = \varepsilon \varepsilon b^p = b^p \notin L$$

סתירה ללמת הניפוח ולכן שפה L לא רגולרית.

Grammars/דקדוקים

שאלה 7

$$L = \{ a^n b^m \mid n, m \geq 1, n \neq m \}$$

$$L = L_1 \cup L_2$$

$$L_1 = \{ a^n b^m \mid m > n \} \implies S \rightarrow aSb \mid Sb \mid b$$

$$L_2 = \{ a^n b^m \mid m < n \} \implies S \rightarrow aSb \mid Sa \mid a$$